

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Tilaajavastuulaki

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa
käytettäessä (1233/2006)

HE 114/2006 vp

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa
käytettäessä annetun lain muuttamisesta 678/2015

Hallituksen esitys HE 161/2014 vp

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö 17/2014 vp

1.1.2007

VOIMAANTULO

5 § 1 mom.
kohdat 1-5

1.9.2012

Rakentamistoimintaa
koskevat muutokset:

tapaturmavakuutus-
todistus

vakiintuneisuuden
purkaminen

korotettu
laiminlyöntimaksu

1.12.2014

Verovelkarekisterin
ote veronmaksu-
selvityksenä (5 § 1 mom. 3
kohta)

1.9.2015

Eläkevakuutus
kohdistuu VAIN
TyEL:een

Työterveyshuolto

Ulkomaiset
sopimuskumppanit –
edellyttäminen

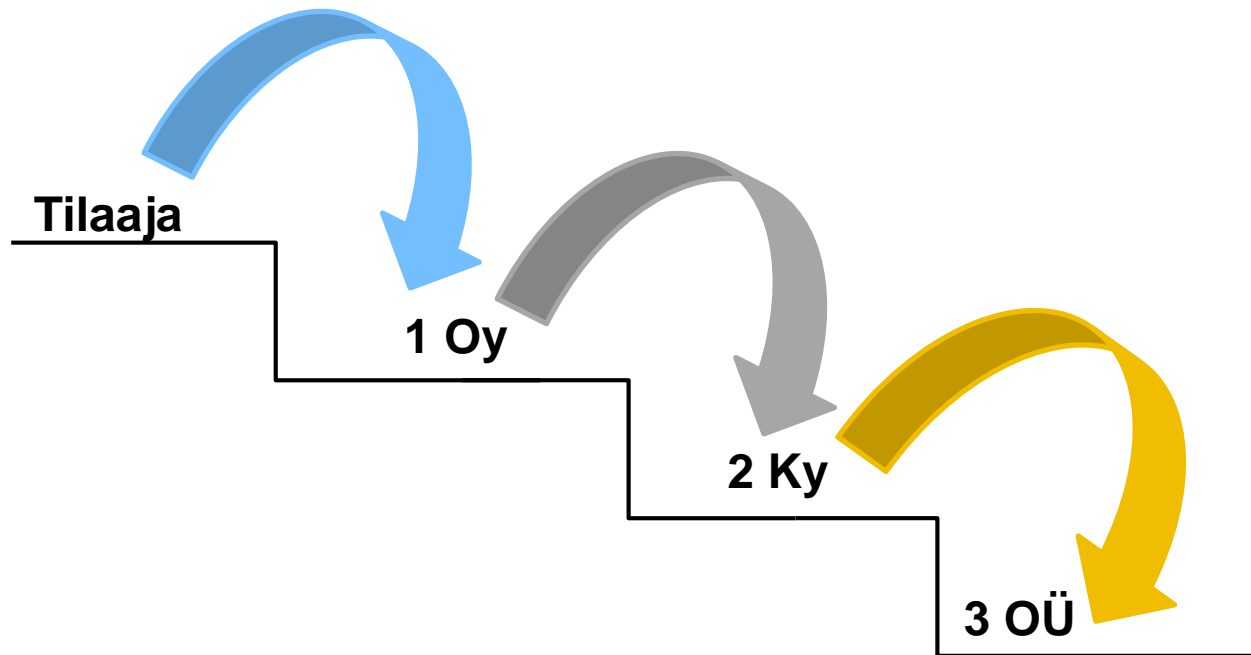
Vakiintuneisuuden
harkinnasta
asiakirjanäyttöä

Korotettu laiminlyönti-
maksu kaikki toimialat

Sopimuksen tekohetki määrittää sovellettavan lainsäädännön!

Selvitysvelvollisuus koskee omia sopimuskumppaneita

Lain tavoite on edistää

- yritysten välistä tasavertaista kilpailua
- työehtojen noudattamista
- luoda tilaajalle edellytyksiä varmistaa, että sopimuskumppanit täyttävät sopimuspuolina ja työnantajina lakisääteiset velvoitteensa

→ *Harmaan talouden torjunta*

Määritelmiä

Tilaaaja on kaupparekisterilaissa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja

Vuokrattu työntekijä on työsopimussuhteessa Suomalaiseen tai ulkomaiseen työnantajaan, työntekijän suostumuksella siirretty tilaajan käyttöön

Alihankintasopimus on sopimus työn lopputuloksesta vastiketta vastaan

Suomessa, tilaajan tiloissa tai työkohteessa suoritettava **työ**

– Vuokratyövoima

– Alihankinta

▪ Tavanomaiset tehtävät

– Kuljetukset

Sopimus Kumppanin
tulee olla
työnantaja!

– Rakentamistoiminta

Sopimus Kumppanin
ei tarvitse olla
työnantaja!

Lakia ei sovelleta, jos

- **Alihankinta:** Vastikkeen kokonaisarvo **alle 9000 €** (alv 0 %)

Vuokratyö: Työskentely kestää yhteensä enintään 10 työpäivää

- Useiden peräkkäisten korkeintaan lyhyin keskeytyksin olleiden sopimusten arvot tai kesto lasketaan yhteen

Selvitysvelvollisuuden sisältö

1. Verorekisterimerkinnät
2. Kaupparekisteriote
3. Veronmaksuasioita koskeva selvitys
4. Työntekijöiden eläkevakuuttamista koskeva selvitys
5. TES / Keskeiset työehdot
6. Työterveyshuolto
7. Todistus tapaturmavakuutuksen ottamisesta

1. Verorekisterimerkinnät

Selvitys siitä, onko yritys merkitty

- Ennakkoperintärekisteriin
- työnantajarekisteriin ja
- arvonlisäverovelvollisten rekisteriin

- Tiedot ovat julkisia
- Saatavissa maksutta www.ytj.fi

2. Kaupparekisteriote

- Julkinen asiakirja
- Saatavissa esim.

<https://virre.prh.fi/novus/frontPage?execution=e2s1>

Jos tilaaja tekee sopimuksen elinkeinonharjoittajan tai sellaisen yrityksen, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka vastaavassa asemassa oleva on määrätty liiketoimintakieltoon

→ LAIMINLYÖNTIMAKSU KOROTETTUNA

Verovelkarekisteri

Kuuluu:

- Suomalaiset yritykset ja yhteisöt (Oy, Ky, Ay)
- Elinkeinoharjoittajat ja kuolinpesät, jotka kuuluvat joko kaupparekisteriin tai alv-rekisteriin
- Ulkomainen yhteisö, jolla sivuliike Suomessa.

Ei kuulu:

- Ulkomainen yritys tai yhteisö
- Henkilöasiakkaat

3. Veronmaksuasioita koskeva selvitys

- Selvitys siitä, ettei sopimuspuolella ole julkiseen verovelkarekisteriin merkittyä verovelkaa taikka
- Jos merkittyä verovelkaa hankittava viranomaisen antama selvitys verovelan määrästä (=verovelkatodistus)
- Todistus verojen maksamisesta

Verovelkarekisterin
ote, verovelkaa on

Verovelkatodistus

Verovelan määrän
arviointi

4. Työntekijöiden eläkevakuuttamista koskeva selvitys

Todistus työntekijän eläkevakuutuksen ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusopimus on tehty

5. Selvitys sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista

- Suomen sisäisissä kuljetuksissa työhön sovelletaan Suomen lakeja ja Suomen työehtoja
- Yksilöidysti nimetty työehtosopimus
- Keskeiset työehdot työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 4 §:ssä

6. Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä

- Koskee myös ulkomaisia työnantajia, kun kyse suomen sisäisistä kuljetuksista
→ työterveyshuoltosopimus Suomesta
- Esim. jäljennös työterveyshuoltosopimuksesta
- Sopimuspuolen itse laatima **kirjallinen** selvitys, josta ilmenee lakisääteisen työterveyshuollon järjestäminen ja tieto siitä, missä työterveyshuolto on sovittu järjestettävän
- Jos sopimusta tehtäessä ei ole vielä velvollisuutta järjestää työterveyshuoltoa, tulee tilaajan hankkia selvitys siitä, miten sopimuspuoli aikoo järjestää

työterveyshuollon

Ulkomaisia sopimuspuolia koskevat selvitykset

- selvitysvelvollisuus on yhtä laaja kuin suomalaisesta yrityksestä → kohdat 1- 6 selvitettävä
- yrityksen sijoittautumismaasta
- tilaajan ymmärtämällä tavalla
- lisäksi verorekisterimerkintöjä ja veronmaksuasioita koskevat selvitykset Suomesta, jos sopimuspuolella on Y-tunnus Suomessa

Lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvan selvittäminen (eläke- ja tapaturmavakuuttaminen)

1. Tilaajan on sopimusta tehdessään **kirjallisesti edellytettävä**, että sopimuspuoli toimittaa koko sopimussuhteen ajan sosiaaliturvaa koskevat todistukset (A1) kaikista työntekijöistä.
2. Tilaajan on varmistettava ulkomailta lähetettävien sopimuspuolen työntekijöiden sosiaaliturvan määräytyminen viimeistään **ennen työn aloittamista**.

Työntekijäkohtainen A1-todistus (ent. E101)

- jokaisesta lähetetystä työntekijästä
- ennen työskentelyn alkua Suomessa ja
- todistuksen oltava voimassa koko Suomessa työskentelyn ajan

Perusteltu syy luottaa sopimus Kumppaniin

Tilaaaja voi jättää todistukset ja selvitykset hankkimatta, jos tilaajalla on

- **perusteltu**
- **syy luottaa**
- **sopimuspuolen täyttävän**
- **lakisääteiset velvoitteet**

Harkinta tapahtuu oikeushenkilötasolla eli y-tunnuksen tasolla.

Asiakirjanäyttöä oltava harkinnan ajankohdasta ja perusteista!

Perusteltu syy luottaa sopimuskumppaniin (voimassa: muu kuin rakentamistoiminta)

- sopimuspuolen toiminta on vakiintunutta
  - **tosiasiallista**
  - **yhdenjaksoista**
  - **moitteetonta**
  - **liiketoiminnan harjoittamista**
  - **vähintään 3 vuotta**
- tilaajan ja sopimuspuolen sopimussuhdetta voidaan pitää vakiintuneena aikaisempien sopimussuhteiden johdosta (noin 2 vuotta)

Perusteltu syy luottaa sopimuskumppaniin, (voimassa: rakentamistoiminta ja muu)

- sopimuspuoli on julkisyhteisö, julkinen osakeyhtiö, valtion liikelaitos, jne.
- luottamukseen on edellä mainittuun rinnastettava syy

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Selvitysvelvollisuuden ajankohta

Kelpoisuusaika

Seuranta

Säilyttäminen

Selvitysvelvollisuuden ajankohta

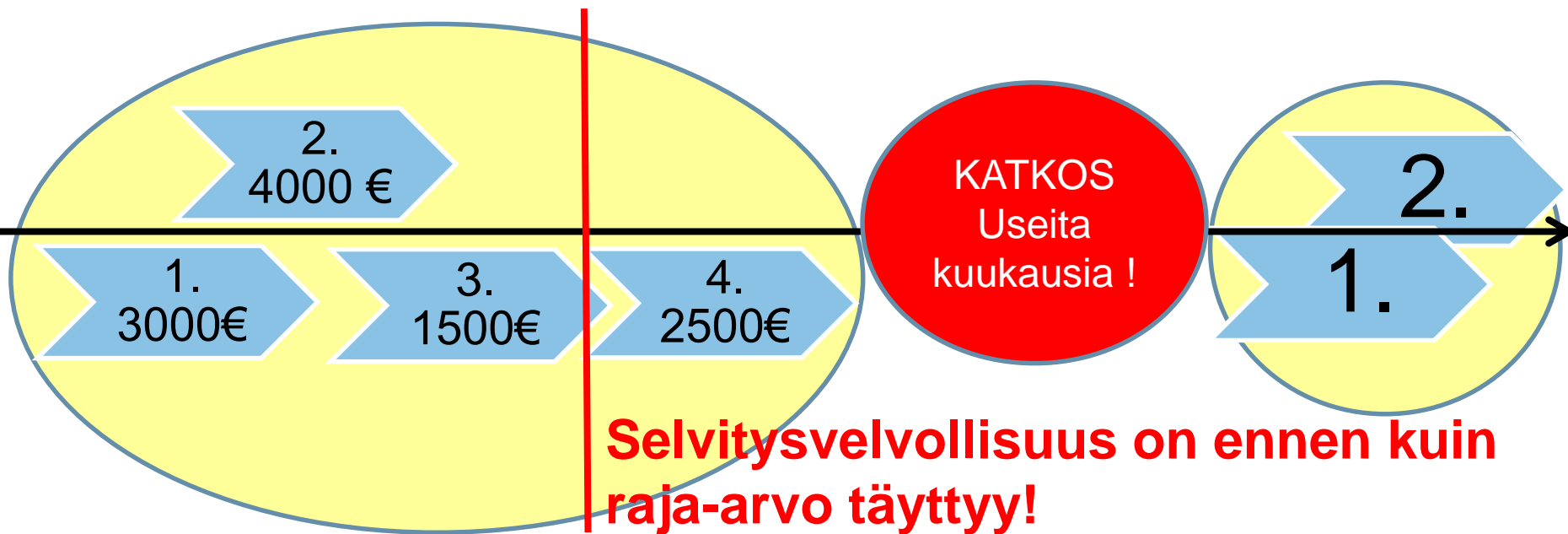
Sopimuksen kokonaisarvo ylittää raja-arvon → **Ennen sopimuksen solmimista**

Useita peräkkäisiä sopimuksia, joiden yhteenlaskettu arvo ylittää raja-arvon → ennen kuin raja-arvo täyttyy

Useat peräkkäiset sopimukset ja raja-arvolaskenta

Kumulaatio. Näiden sopimusten arvot/työpäivät lasketaan yhteen. Täyttyykö raja-arvo?

Selvitysten kelpoisuusaika

- Selvitykset eivät saa olla sopimuksen tekohetkellä yli 3 kk vanhoja
- Selvitykset ovat voimassa 12 kk selvityshetkestä, kun tehdään uusi sopimus saman sopimuskumppanin kanssa ellei ole syytä epäillä olosuhteiden muuttuneen
- Esimerkkejä olosuhdemuutoksista:
  - ennakkoperintärekisterissä katkos
  - julkinen protesti
  - lakisääteisten velvoitteiden ulosotot (ulosottorekisteri on julkinen)

Seurantavelvoite

Yli vuoden kestävä sopimus

- sopimuskumppanin tulee toimittaa päivitetty veronmaksu- ja eläkevakuutus selvitys tilaajalle.

Tilaajalla velvollisuus seurata, että sopimuskumppani toimittaa päivitettyt todistukset ja selvitykset.

Säilytysvelvollisuus

- Todistukset ja selvitykset säilytettävä vähintään 2 vuotta sopimusta koskevan työn päättymisestä.
- Koskee myös ulkomaisen sopimusosapuolen kohdalla kirjallisen edellyttämisen säilyttämistä.
- Perustellun syyn luottaa perusteista oleva asiakirjanäyttö säilytettävä myös.

Kirjallinen urakkasopimus
solmittu 1.10.2015, arvo 25000€,
työ päättynyt 31.12.2015

Säilytysvelvollisuus
päättynyt 1.1.2018

Tarkastetaan

1. Onko tilaaja noudattanut lain asettamia velvoitetta?

- Onko kaikki todistukset ja selvitykset hankittu?
- Onko selvitysvelvollisuuden ajankohtaa noudatettu?
- Onko kelpoisuusaikavaatimusta noudatettu?
- Onko kirjallinen edellyttäminen tehty ulkomaisissa sopimuksissa?
- Onko todistusten ja selvitysten säilytysvelvollisuutta noudatettu?
- Onko liiketoimintakieltoon asetettuja vastuuhenkilöitä sopimuskumppaneina?
- Onko tilaajan tullut ymmärtää, ettei sopimuskumppani aio noudattaa lakisääteisiä maksuvelvoitteitaan (mm. merkittävä verovelka)?

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Kysymyksiä?

Tarkastaja Reima Lehtola
Etelä-Suomen Aluehallintovirasto
Työsuojelu
reima.lehtola@avi.fi
p. 029 501 6000 (vaihde)